

PerformancePoint Server en nieuwe Excel grootste verbeteringen

It's alive: Microsoft BI

Paul van der Linden

Op 21 maart organiseerde Microsoft in Maarssen een Technical BI Event. Jake Zborowski (BI Product Manager) en Ashvini Sharma (Senior Program Manager SQL Server) wisten een hele dag te vullen door in te gaan op de verschillende aspecten van Microsoft's BI-aanbod.

Een hele dag Microsoft BI? Ja, dat kan. En wat belangrijker is: Microsoft heeft belangrijke stappen gezet. Een overzicht van belangrijke vernieuwingen.

"Hoe belangrijk is BI voor Microsoft?" Deze vraag werd onlangs aan Microsoft's ceo Steve Ballmer gesteld, die op 23 april even in Nederland was voor het Partner Programma en de voorjaarsupdate. Ballmer gaf aan dat BI voor Microsoft niet het belangrijkste onderwerp is, maar dat er wel veel aandacht aan wordt gegeven en investeringen in worden gedaan. Een antwoord dat geheel in lijn is met de wijze waarop Microsoft met BI omgaat.

Derde iteratie

Microsoft heeft heel lang BI en datawarehousing links laten liggen. Veel belangrijker werden het besturingssysteem Windows en de Office-suite gevonden. Ook met een eigen database heeft het lang getreuzeld. Uit het gezamenlijk optrekken met Sybase werd uiteindelijk de SQL Server database overgehouden. Het huidige kubusproduct (Analysis Services) werd in 1996 van het Israëliëse Panorama Software betrokken en twee jaar later als onderdeel van SQL Server 7 (OLAP Services) in de markt gezet. De huidige versie, Analyses Services 2005 (onderdeel van SQL Server 2005), is dus de derde iteratie. En volgens de vuistregel kun je de software van Microsoft dan serieus nemen. Rapportage en het overhalen en combineren van data (ETL) heeft Microsoft ingevuld met respectievelijk Reporting Services en Integration Services. Alle genoemde services zijn onderdeel van het database-product SQL Server. Hiermee heeft Microsoft een trend gezet die ook door andere database-leveranciers is gevolgd.

Wat er lange tijd aan ontbrak was een front-end op Analysis Services. Deze taak werd dankbaar ingevuld door leveranciers als Panorama, Temtec, Tableau Software, Crystal, MIS AG en anderen. Niet dat er helemaal geen pogingen zijn ondernomen. Maximal Innovative Solutions werd in het verleden overgenomen en het betreffende product hernoemd als Data Integrator. Hoewel het

product volgens Nigel Pendse (auteur van The OLAP Report) geen generiek OLAP-tool is, maar eerder een viewer waarmee je snel problemen kunt opsporen, werd het wel zo door Microsoft gepositioneerd. Met weinig succes – Microsoft heeft met Data Analyzer een relatief onbekend onderdeel van de Office-familie. De overname van ProClarity, eerder dit jaar, heeft Microsoft wel de beschikking gegeven over een heus generiek OLAP-tool. Daarmee is het Microsoft voor het eerst gelukt om een complete BI-offering op te hoesten.

Microsoft BI

Microsoft BI bestaat in wezen uit twee onderdelen: SQL Server 2005 en Microsoft Office. SQL Server 2005 biedt naast de relationele database van die naam ook het eerder genoemde Analysis Services, Reporting Services en Integration Services. Als we het over de combinatie van MS Office en BI hebben gaat het om Office Excel 2007 en Office PerformancePoint Server 2007. PerformancePoint komt hiermee in de plaats van Scorecard Manager 2005 en ProClarity Analytics 2006 en vormt de applicatielaag. Daarnaast maakt ook Biz#, een planningcomponent, deel uit van PerformancePoint. Hiermee maakt PerformancePoint planning, budgettering, forecasting en consolidatie van bedrijfsbrede informatie mogelijk. SharePoint Server wordt gezien als de laag voor de end-user tools.

Microsoft wil BI in de handen van iedereen leggen, dus niet alleen voorbehouden aan managers en analisten. Ook de Information Worker moet laagdrempelige toegang hebben tot de data. Door iedereen te voorzien van kwalitatief goede data moeten mensen in staat worden gesteld om productiever te zijn. Volgens Zborowski is goede data dan ook het belangrijkste als het om BI gaat. Dat stelt de vraag centraal welke software Microsoft daarvoor heeft. In zijn enthousiasme stelt Zborowski tussen neus en lippen dat Microsoft haar BI-propositie zelf heeft ontwikkeld. Dit in tegenstelling tot andere leveranciers van BI. Niet, dus. Maar wat Microsoft inmiddels kan bieden in BI is gestaag beter geworden. Het voordeel dat het bedrijf uit Redmond daarbij heeft is dat Office zo'n beetje de standaard is en uitwisseling van data met Office een standaardvereiste.

Excel

De twee belangrijkste verbeteringen in het actuele BI-aanbod zijn Excel en PerformancePoint. Excel is de meest gebruikte front-end

voor BI-toepassingen. Met de nieuwe versie van de software (Excel 2007) is een aantal belangrijke nadelen verdwenen. Excel 2007 is server-based, wat betekent dat de data en de logica (formules, berekeningen) centraal op de server opgeslagen kunnen worden. In praktijk betekent dit dat voorkomen kan worden dat overall lokale Excel-eilanden ontstaan en dat onduidelijk is welke informatie juist is. Er kan nog steeds lokaal worden gewerkt, maar centraal staat de 'one version of the truth'. Hiermee verdwijnt de grootste beperking van Excel. Maar ook de hoeveelheid data die door Excel gehanteerd kan worden is aanzienlijk opgerekt. De nieuwe grenzen luiden: 16.000 kolommen en 1 miljoen rijen.

MS Dynamics is bijzonder rijk aan functionaliteit

Daarnaast zijn er nog legio verbeteringen waaronder: snellere berekeningen, nieuwe visualisaties om uitzonderingen en trends te spotten, makkelijker connecteren met business-data en volledige ondersteuning van SQL Server 2005 Analysis Services. Behalve een Excel-client is er in de 2007-versie dus ook sprake van Excel services. Dit is onderdeel van Office SharePoint Server en staat garant voor beschermen, delen en hergebruik van spreadsheets. Een hele andere versie van Excel dus. SharePoint is hierbij de BI Portal. Het levert de BI dashboards (spreadsheets, KPI's, rapporten), is het rapportagecentrum en zorgt voor search & personalisatie, management & security en workflow & collaboration.

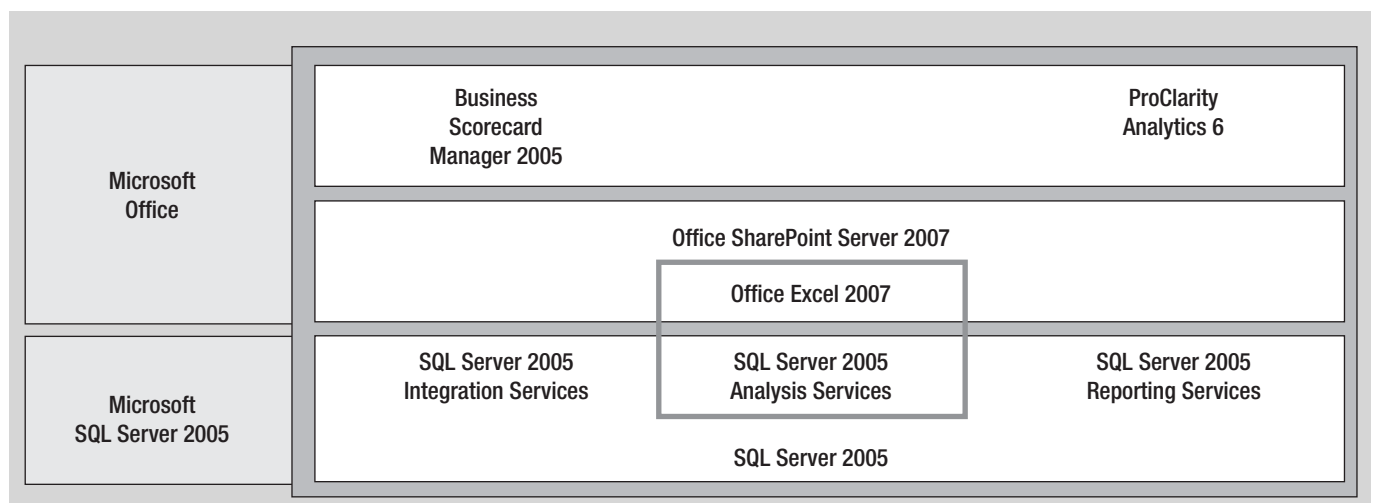
PerformancePoint Server

PerformancePoint Server is zoals gezegd de opvolger van de Business Scorecard Manager (BSM) 2005 en ProClarity Analytics 2006. De Scorecard Manager ondersteunt verschillende methodologieën zoals Six Sigma en de Balanced Scorecard (Kaplan &

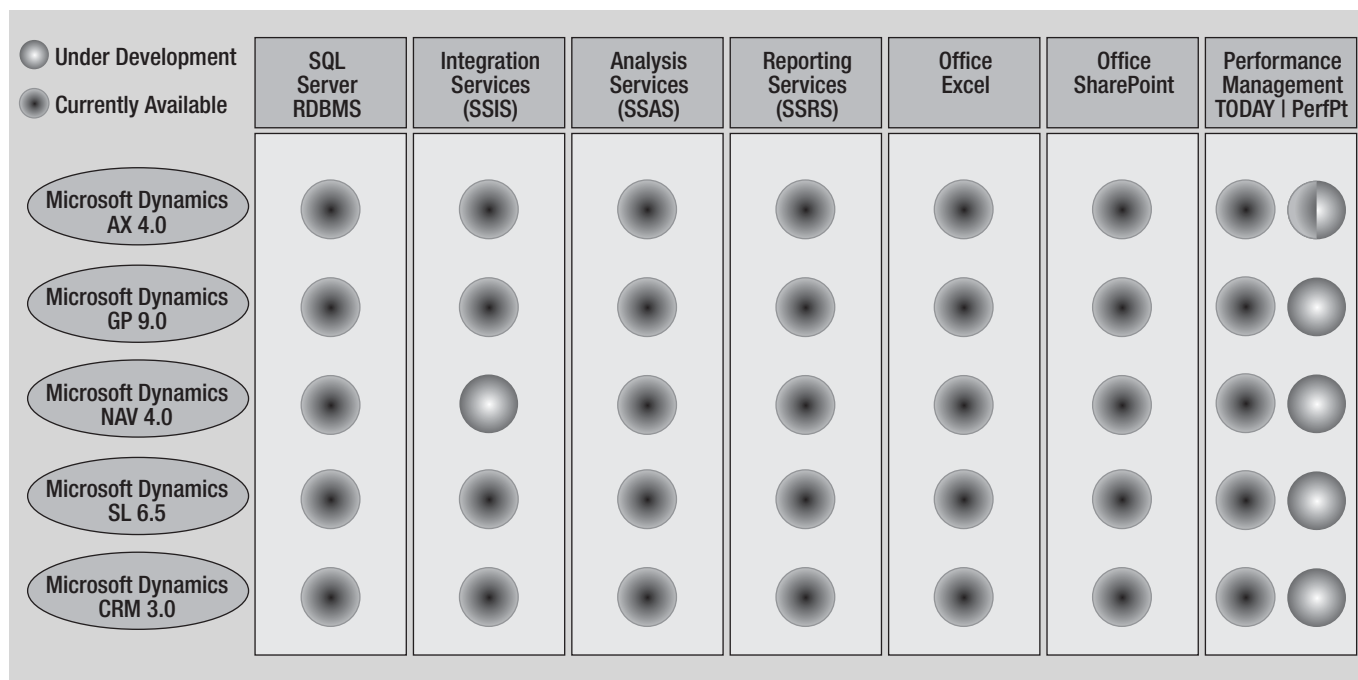
Norton). Ook zelf ontwikkelde methoden kunnen met BSM ondersteund worden. ProClarity Analytics 6.2 maakt onderdeel uit van PerformancePoint, maar is daarnaast ook nog los te koop. De volgende versie van PerformancePoint Server zal versie 6.3 van ProClarity Analytics bieden als onderdeel van de Office 14 release. Microsoft ziet Office als BI-tool waarbij gebruik kan worden gemaakt van de functionaliteit zoals door SQL Server 2005 wordt geboden. Dat betekent bijvoorbeeld dat via een Excel add-in gebruik kan worden gemaakt van de datamining-capaciteit die in Analysis Services zit. Met behulp van zogeheten 'ribbons' wordt in Microsoft aangegeven welke mogelijkheden gekozen kunnen worden. Dit betekent dat alleen mogelijkheden getoond worden die relevant zijn en dat gebruikers niet meer zelf naar opties op zoek moeten gaan die diep zijn verborgen in de verschillende menu's. Al deze mogelijkheden moeten het makkelijker maken om Office te gebruiken. Visio is weliswaar een onderdeel van Office, maar geen onderdeel van de BI-stack. Het wordt dan ook gepositioneerd als een complementair product dat bijvoorbeeld goede diensten kan doen op het gebied van strategy mapping.

IS en AS

Ashvini Sharma ging met name in op de onderdelen Integration Services (IS) en Analysis Services (AS). IS en AS zijn onderdeel van SQL Server. Integration Services vormt het onderdeel dat zorgt voor de extractie, transformatie en het laden van de brondata. In het meest recente Magic Quadrant van marktresearch bureau Gartner voor de Data Integration Tools wordt Microsoft aangeduid als niche player¹. Dat betekent dat zowel als het gaat om de visie op data-integratie als om de mogelijkheden om die visie ook uit te kunnen voeren, ze in het onderste kwadrant staan. Dat lijkt teleurstellend, maar er moet rekening worden gehouden met het recente karakter van dit data-integratieoverzicht. Ook Oracle, SAP en Ab Initio (om er maar een paar te noemen) staan eveneens in het niche-kwadrant. Als BI-platform staat Microsoft als challenger ingedeeld (samen met SAP en Information

Afbeelding 1: Microsoft Business Intelligence platform.

Afbeelding 2: Verbanden Microsoft BI en Dynamics.

Builders).² Als datawarehouse database tenslotte, wordt Microsoft door Gartner beoordeeld als gepositioneerd op de rand tussen challenger en leader. Alleen Teradata, IBM en Oracle doen het als leider in het DWH databases Magic Quadrant beter.³

Ondanks dat de prestaties van SQL Server 2007 beduidend zijn toegenomen wordt het in de markt nog steeds gezien als een product dat minder is dan bijvoorbeeld Oracle of DB2. De toepassingen zouden dan ook beperkt zijn tot kleine ondernemingen of afdelingsniveau van grotere organisaties. Microsoft ontkent dit uiteraard en noemt de bekende Amerikaanse boekhandel Barnes & Noble als voorbeeld van een robuuste en omvangrijke implementatie van SQL Server (2,5 TB). Ook bij de Transaction Processing Council (TPC) is Microsoft met SQL Server 2005 goed vertegenwoordigd in de 1 tot 3 TB range. Dat is in combinatie met de hardware van HP, NEC, Bull en Unisys. Koploper in al deze categorieën is IBM, uiteraard op de eigen hardware. In de hoogste categorie van 10 TB zijn alleen IBM en Oracle vertegenwoordigd en ontbreekt Microsoft. Hoewel Microsoft dus nog niet op het allerhoogste niveau is vertegenwoordigd, zal dat in praktijk niet snel een probleem opleveren.

MS Dynamics

Naast de hele Microsoft BI-stack staat MS Dynamics. Dynamics bestaat uit vijf onderdelen: AX, CRM, GP, NAV en SL. Wie de overnames door Microsoft heeft bijgehouden, heeft weinig moeite om hierin Axapta (AX), Great Plains (GP), Navision (NAV) en Solomon (SL) te herkennen. De functionaliteit die wordt geboden is omvangrijk. Zo biedt AX business analytics, financial analytics, consolidatie, intercompany trade, order promising en sales/purchase order. GP biedt financial management, analytical

accounting, bank reconciliation, cashflow management, collection management, ebanking, general ledger, fixed assets en nog veel meer. Voor SL gaat het onder andere om accounts payable, accounts receivable, cash management, currency manager en multiple companies. NAV levert eveneens consolidatie, fixed assets, business analytics en intercompany postings. Het zal duidelijk zijn: MS Dynamics is bijzonder rijk aan functionaliteit. De verdeling over vijf onderdelen, resultaat van de overnames, kan echter verwarrend zijn en lijkt op een aantal punten te overlappen.

Dat geldt overigens niet alleen voor MS Dynamics, maar ook voor de rest van het BI-plaatje. Zowel Zborowski als Sharma beantwoordden vragen veelvuldig met: "Dat kan op verschillende manieren, met verschillende producten". Op de vervolgvraag wat dan de voorkeur heeft moet men het antwoord schuldig blijven. Niet vreemd gezien de veelheid van wat nu geboden wordt en met name de snelheid waarmee Microsoft dit nu op de markt brengt. Waar andere leveranciers in de loop van soms wel 20 jaar een vergelijkbaar complete BI-oplossing opbouwden (voornamelijk op eigen kracht) hebben Gates en de zijnen in de helft van de tijd het klusje geklaard, waarbij overnames een centrale rol hebben gespeeld. Geen wonder dat het Microsoft nog een beetje duizelt van de snelheid en dat de reus uit Redmond last heeft van groeipijnen. Dat is ook de indruk die Zborowski en Sharma maken, enthousiast en verrast over alles waar ze nu over beschikken, maar nog niet helemaal zeker van hoe alles nu werkt.

Rondreis

Zborowski en Sharma zijn bezig met een Europese rondreis waarin net als in Maarsse, de onderdelen en voordelen van Microsoft BI centraal staan. Het behoeft geen betoog dat de nieuwe BI-

offering van Microsoft breed aftrek zal vinden. Al eerder heeft Microsoft aangetoond dat het haarfijn aanvoelt waar organisaties behoefte aan hebben. Laagdrempelige toegang tot informatie, lage prijzen (PerformancePoint kost 195,- USD per user en 20.000,- USD per server), ingebakken logica (MS Dynamics) en een vertrouwde interface (MS Office). Dat is precies wat er nu wordt geboden.

Dat betekent niet dat er geen verbeterpunten zijn aan te wijzen. Visual Studio (de ontwikkelomgeving) heeft nog geen Itanium 64-bit ondersteuning, dus moet het voorlopig nog onder 32-bit plaatsvinden. Zoals gezegd bestaat MS Dynamics uit een verwarrende veelheid van pakketten en functionaliteiten. Voor Office en PerformancePoint geldt eveneens dat niet altijd duidelijk is welke functionaliteit je nu het beste waar kunt uitvoeren.

Al deze aspecten zijn terug te voeren op de wijze waarop het BI-aanbod tot stand is gekomen: door het bijeenvoegen van software uit verschillende acquisities. Dat het zinvol integreren daarvan tijd nodig heeft zal duidelijk zijn.

Tegelijkertijd kan verwacht worden dat het acquireren nog niet ten einde is. Zaken die nu nog ontbreken zijn een masterdata-oplossing en een oplossing voor datakwaliteit. Beide ontbrekende puzzelstukjes zullen toch nog moeten worden toegevoegd wil Microsoft echt serieus genomen willen worden. En het blijft nog steeds een oplossing die alleen onder Windows draait.

Conclusie

Met de introductie van PerformancePoint Server 2007 heeft Microsoft voor het eerst een complete oplossing voor Business Intelligence in handen. PerformancePoint Server is de opvolger van Business Scorecard Manager 2005 en ProClarity Analytics 6. Door de overname van ProClarity, eerder dit jaar, heeft Microsoft voor het eerst de beschikking gekregen over een eigen front-end op Analysis Services.

PerformancePoint Server gecombineerd met Microsoft Office vormen gezamenlijk het BI-platform van Microsoft. Een van de belangrijkste verbeteringen in Office betreft Excel 2007. In tegenstelling tot eerdere versies van Excel is deze versie server based.

Dat betekent dat zowel de data als de logica (berekeningen, formules) op een centrale server opgeslagen kunnen worden. Hierdoor is op elk moment duidelijk wat de 'one version of the truth is' (die staat namelijk op de server) en wordt anderzijds de mogelijkheid behouden om lokaal met de data aan de slag te gaan.

Complementair aan het platform Office/PerformancePoint is MS Dynamics. Dynamics is een omvangrijke verzameling van applicaties die inhaken op het BI-platform. AX (Axapta), CRM, GP (Great Plains), NAV (Navision) en SL (Solomon) bieden een indrukwekkende reeks van functionaliteiten waaronder business analytics, consolidatie, cash management, general ledger en fixed assets. De mogelijkheden zijn legio. Mede hierdoor is het soms onduidelijk welke software het beste is om toe te passen. De verwachting is dat naarmate de integratie van de verschillende overgenomen organisaties en hun software-producten vordert, er ook meer lijn en duidelijkheid komt in het software-aanbod. Tegelijkertijd mag nog verwacht worden dat in masterdata management en data-kwaliteit nog een overname plaatsvindt.

Microsoft heeft anno 2007 een indrukwekkend BI-platform opgebouwd. Zoals wel vaker is ze ook in BI laat uit de startblokken gekomen, maar heeft ze door een indrukwekkende sprint haar achterstand goed ingelopen. Voorheen had Microsoft een kubusproduct (Analysis Services). Anno 2007 heeft ze een BI-platform en de applicaties die daarop inhaken (MS Dynamics). Wie zich nog herinnert wat met WordPerfect en Lotus 123 is gebeurd, kan de contouren van de toekomst al schetsen.

Noten

1. *Data Integration Tools Magic Quadrant*, Gartner, November 2006.
2. *BI Platform Magic Quadrant*, Gartner, January 2007.
3. *DWH Databases Magic Quadrant*, Gartner, September 2006.

Paul van der Linden (Paul.PFH.vanderLinden@AtosOrigin.com) is senior consultant Data Warehousing/BI bij Atos Origin en geeft leiding aan Data Warehousing Cost & Lifecycle Management (CLM).

Update

Cognos Now! als hardware-toepassing of SAAS

Cognos Now! biedt als hardware-toepassing of 'hosted service' zelfbedieningsdashboards, geïntegreerde data, analyses en rapporten. Cognos Now! is gebaseerd op technologie afkomstig uit de recente overname van Celequest en is de eerste hardware-toepassing voor BI. Het product wordt ook aangeboden als Cognos Now! for Salesforce, voor klanten die behoefte hebben aan het meten van de prestaties

op basis van hun Salesforce-data. Met interactieve zelfbedieningsdashboards en real-time monitoring van informatie stelt Cognos Now! bedrijven in staat om proactief belangrijke data te volgen en hierop te reageren. Doordat klanten actueel inzicht in de stand van zaken hebben, kan men dagelijkse organisatorische activiteiten verbeteren en de operationele efficiëntie verhogen. Cognos Now! biedt vooral voordelen voor kleine en middelgrote organisaties die vaak over onvoldoende

IT-middelen en -budget beschikken om software-oplossingen te installeren, gebruiken en onderhouden. Cognos Now! is direct beschikbaar als hardware-toepassing of als hosted service. De hardware-toepassing is beschikbaar in drie versies: SMB, Standard en Enterprise – deze hebben verschillende processor- en geheugenconfiguraties om tegemoet te komen aan de uiteenlopende behoeften van klanten wat betreft prestaties en schaalgrootte. Meer informatie op www.cognos.nl